

FUGIR O MORIR AL ZAIRE

La vivència d'una refugiada ruandesa

Marie Béatrice Umutesi

Pròleg de Joan Carrero

Traducció de Joan Casòliva

Editorial: Pagès editors, Lleida 2002

ISBN : 84-7935-893-9

"Cap a mitjanit em va despertar el soroll de les passes de centenars de persones que travessaven el poble on ens havíem refugiat durant la nit. Vaig despertar les noies i vam sortir de la casa per veure què passava. Eren centenars d'homes, dones i nens. Caminaven molt ràpid en un silenci total. Fins i tot els nens de quatre anys que corrien davant dels pares o als quals arrossegaven no deien ni una paraula. Els bebès que, a coll de les mares, normalment ploraven de calor, de gana o de set, semblaven compartir la por dels pares i estaven callats. Sense haver-ho de preguntar, vam entendre que els rebels havien arribat. La por va tornar a entrar als nostres cors." Perseguits com bèsties pels militars ruandesos de l'FPR, els refugiats ruandesos travessaran l'immens territori del Zaire, d'est a oest, morint de fam, malalties, esgotament o assassinats pels militars, sense que cap govern ni organisme internacional fes res per evitar-ho. L'autora, que abans de la seva fugida al Zaire ja havia estat testimoni de les matances comeses a Ruanda pels dos bàndols de la guerra, aconsegueix passar a través de totes les matances i els paranys. En dóna testimoni perquè la història d'aquesta gegantesca caça de l'home es conegui i els responsables politicomilitars siguin perseguits per crims contra la humanitat.